

Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quản lý nợ công: Phân cấp, phân quyền đi đôi với trách nhiệm

10:10 18/11/2025

Sáng 18/11, tiếp tục Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV, dưới sự chủ trì của Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn, sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Vũ Hồng Thanh, các đại biểu thảo luận tại hội trường về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quản lý nợ công.

Phó Chủ tịch Quốc hội Vũ Hồng Thanh điều hành phiên thảo luận

Phân cấp, phân quyền: Hợp lý nhưng cần ràng buộc trách nhiệm báo cáo

Các đại biểu Quốc hội đều bày tỏ sự ủng hộ mạnh mẽ đối với việc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, nhằm giảm thủ tục hành chính và nâng cao hiệu quả công tác huy động vốn. Đại biểu Phạm Thị Thanh Mai (Đoàn ĐBQH thành phố Hà Nội) đánh giá cao việc dự thảo Luật phân cấp cho Thủ tướng Chính phủ

quyết định hạn mức vay, cho vay lại và hạn mức bảo lãnh Chính phủ hằng năm, chuyển từ thẩm quyền của Chính phủ. Việc này được nhận định là giúp đơn giản hóa và rút ngắn quy trình phê duyệt. Tương tự, việc giao Bộ Tài chính thẩm quyền quyết định việc sửa đổi, bổ sung, gia hạn thỏa thuận vay ODA, vay ưu đãi không làm tăng nghĩa vụ trả nợ nước ngoài của Chính phủ, cũng tạo sự linh hoạt trong thực thi và cắt giảm thủ tục hành chính.

Đại biểu Phạm Văn Hoà (Đoàn ĐBQH tỉnh Đồng Tháp) cũng hoàn toàn thống nhất với việc phân cấp, phân quyền từ Chủ tịch nước cho Chính phủ, Chính phủ cho Thủ tướng Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ cho Bộ trưởng Bộ Tài chính, cho rằng điều này là rất hợp lý và phù hợp với thực tiễn, giúp giảm bớt thủ tục hành chính đối với các khoản vốn vay và ký kết điều ước quốc tế, đảm bảo nhanh gọn, hiệu quả và có trách nhiệm pháp lý. Tuy nhiên, cùng với sự ủng hộ, các đại biểu cũng nhấn mạnh việc phân cấp phải đi đôi với cơ chế báo cáo rõ ràng để đảm bảo kiểm soát và giám sát chặt chẽ.

Đại biểu Phạm Văn Hoà đề nghị Chính phủ sau khi được Chủ tịch nước ủy quyền phải báo cáo lại cho Chủ tịch nước; Thủ tướng Chính phủ sau khi thực hiện nhiệm vụ được Chính phủ ủy quyền phải báo cáo lại cho Chính phủ; Bộ trưởng Bộ Tài chính sau khi thực hiện thẩm quyền được Thủ tướng ủy quyền phải báo cáo lại cho Thủ tướng. Đại biểu đề nghị các quy định về trách nhiệm báo cáo này cần được quy định rõ trong Luật để đảm bảo việc tổ chức thực hiện được tốt.

Đại biểu Phạm Văn Hoà (Đoàn ĐBQH tỉnh Đồng Tháp) phát biểu

Công khai, minh bạch và nguyên tắc bình đẳng

Về Nguyên tắc quản lý nợ công tại Điều 5, khoản 6, quy định bổ sung: Mọi nghĩa vụ nợ của Chính phủ được đối xử bình đẳng, các đại biểu cho rằng quy định này thể hiện cam kết của Chính phủ về khả năng và trách nhiệm trả nợ, là tiêu chí quan trọng để các tổ chức xếp hạng tín nhiệm quốc tế đánh giá hồ sơ rủi ro nợ của quốc gia, việc luật hóa quy định này là rất cần thiết để giúp Chính phủ dễ dàng huy động vốn trong thời gian tới.

Tuy nhiên, đại biểu Nguyễn Tâm Hùng (Đoàn ĐBQH Thành phố Hồ Chí Minh) đề nghị Ban soạn thảo nghiên cứu, xem xét quy định cụ thể hơn phạm vi bình đẳng. Thực tế có những khoản nợ mang tính chất bắt buộc, có điều kiện ưu đãi hoặc có bảo lãnh của Chính phủ, nên việc xếp ngang về mức độ ưu tiên thanh toán cần được phân loại rõ ràng. Việc bổ sung hướng dẫn chi tiết sẽ tránh xung đột khi xử lý các khoản nợ đến hạn trong điều kiện thị trường có nhiều biến động.

Đại biểu Tô Ái Vang (Đoàn ĐBQH thành phố Cần Thơ) kiến nghị bổ sung quy định giao Chính phủ trách nhiệm công khai đầy đủ và kịp thời các thông tin về nghĩa vụ nợ đã vay, tình hình sử dụng và tình hình trả nợ để cơ quan giám sát thuận tiện theo dõi. Quy định riêng về các trường hợp đặc thù có thể xảy ra sẽ được ưu tiên xử lý như thế nào, ví dụ như các khoản nợ khẩn cấp để bảo đảm an ninh tài chính quốc gia, nhằm bảo đảm tính công khai và minh bạch tuyệt đối. Đồng thời, tăng cường vai trò của Kiểm toán Nhà nước và các cơ quan thuộc Quốc hội trong việc kiểm toán, giám sát việc thực hiện nghĩa vụ trả nợ, bảo đảm tuân thủ nguyên tắc bình đẳng giữa các chủ nợ.

Đại biểu Nguyễn Trúc Sơn (Đoàn ĐBQH tỉnh Vĩnh Long) cho rằng, về thủ tục ODA liên quan đến thẩm quyền của Chủ tịch nước, quy trình thủ tục để gia hạn, bổ sung, kéo dài các hiệp định ODA đã ký kết và đang triển khai hiện nay đang rất dài, tốn thời gian, việc này gây vướng mắc và chờ đợi rất nhiều cho các địa phương khi có phát sinh vướng mắc trong thực tiễn. Do vậy, đại biểu đề xuất phân cấp thẩm quyền cho Thủ tướng Chính phủ đối với việc điều chỉnh, gia hạn, kéo dài các hiệp định ODA, khi hiệp định không tác động lớn hoặc không thay đổi quá lớn về bản chất hoặc chỉ là những điều chỉnh về quy mô hoặc nguồn vốn (ví dụ phân bổ từ dự phòng sang phân bổ khác). Theo đại biểu, việc này giúp quy trình điều chỉnh, gia hạn sau khi đã ký kết và triển khai được nhanh gọn, khắc phục tình trạng vướng mắc, kéo dài trong thực tiễn.

Đại biểu Nguyễn Trúc Sơn (Đoàn ĐBQH tỉnh Vĩnh Long) phát biểu

Thống nhất số liệu và chuyển đổi số trong quản lý nợ công

Một vấn đề quan trọng khác được nhiều đại biểu đề cập là sự chưa thống nhất về số liệu và tính thủ công trong việc quản lý nợ công giữa các cấp. Đại biểu Phạm Thị Thanh Mai phản ánh, hiện nay chưa có quy định về hệ thống thông tin, dữ liệu, số liệu chia sẻ về nợ công giữa các cấp Trung ương và địa phương, và việc tính toán, trả nợ, đối chiếu giữa các cơ quan quản lý đều được thực hiện rất thủ công. Để công tác quản lý nợ công hiệu quả hơn, đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số theo Nghị quyết 57 của Bộ Chính trị, đại biểu kiến nghị bổ sung quy định giao Bộ Tài chính trách nhiệm quy định thống nhất hệ thống thông tin về dữ liệu nợ công liên thông giữa Trung ương, địa phương và đến từng đơn vị thực hiện.

Các đại biểu tham dự Phiên họp

Trong khi đó, đại biểu Nguyễn Tâm Hùng cũng đề nghị bổ sung quy định trách nhiệm phối hợp của bộ, ngành trong việc xác nhận số liệu và thời hạn cập nhật, vì số liệu giữa các đơn vị thường chưa thống nhất, gây khó khăn khi tổng hợp dự toán nợ. Để bảo đảm tính kịp thời và minh bạch, đại biểu đề nghị quy định cụ thể hơn thời điểm đối chiếu, thời điểm khóa số liệu và phương thức báo cáo. Đại biểu nhận định, sự chậm trễ trong báo cáo số liệu từ địa phương đang là nguyên nhân chính dẫn đến báo cáo nợ công toàn quốc bị kéo dài.

Các đại biểu cho rằng, lần sửa luật này cần hoàn thiện khung pháp lý quản lý nợ công, hướng tới sự minh bạch, hiện đại và hiệu quả, đảm bảo an toàn nợ công và sử dụng hiệu quả vốn vay. Các ý kiến đóng góp của đại biểu được Ban soạn thảo và cơ quan thẩm tra nghiêm túc tiếp thu để chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo Luật trước khi trình Quốc hội xem xét thông qua tại Kỳ họp này.

Theo quochoi.vn